

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan zjutraj, izveniši ponedeljke.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravišтво: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Proti revolverski žurnalistiki.

V časih, ko je bila slovenska žurnalistika v znamenju »Boltatuga Pepeta« in »Jobance iz Vodice«, tedaj je padla slovenska žurnalistika najnižje. Čeprav pa je stala tedaj žalostno nizko, vendar ni stala še tako nizko, da bi padla na stopnjo revolverse žurnalistike.

Ta je bila bila prihranjena Slovincem v predvojni in medvojni dobi in šele mladinski klki se je posrečilo, da je tudi med Slovinci upeljala in skoraj že tudi smetljiva revolverse žurnalistiko...

Pod okriljem najvišjih gesel, ki jih ima narod, vodi ta žurnalistika najgubnejšo partizansko igro in ne poštenje, ne ozirajo se na splošnost, ne nobeni drugi ozirajo ji niso mar, če se more maščevati nad nasprotnikom ali pa če more zadostiti svojim partizanskim interesom.

Tako vidimo, kako ta žurnalistika meseca dolgo klče na ohranitev vseh nacionaliziranih podjetij našemu narodu, istočasno pa s skrajno zlobnostjo in lažnivostjo napada podjetje, ki je danes eden glavnih faktorjev za ohranitev našemu narodu nacionaliziranih podjetij. In zakaj vsa ta hinavščina, zakaj ves ta boj? Ker se je zapri možniček tej žurnalistiki, ker so konti a la Smola nemogoči.

Če razsaja ta žurnalistika na tako razbojniški način na gospodarskem polju, potem se pač ne smemo čuditi, če je vpeljala ta žurnalistika še hujše manire na političnem polju.

Tako čitamo dan na dan, kako piše ta žurnalistika za napredni blok, istočasno pa se poslužuje najbolj reakcionarnih, najbolj terorističnih metod, samo da ubije one, ki hočejo kmeti napredni blok na zdrav podlagi. In ker ni ta žurnalistika v stanu, da bi s pozitivno idejo pridobila pristavev za napredni blok, hoče s terorjem prisiliti vse, da so privesek njenemu »naprednemu« bloku.

Vabi k sebi NNS, v svojih glasilih pa piše o njem likvidaciji. Vabi k sebi njenega voditelja, po svojih agitatorjih in listih pa uprizarja proti njemu najbolj prostaške govorje.

Vabi k sebi NSS, istočasno pa uprizarja proti njej najbolj počdo kampanjo, v katero vlačijo celo člane njenih voditeljev.

Vabi k sebi SKS, istočasno pa je na najbolj nevalificiran način krati njene pravice. Skratka, če je le kje mogoča hinavščina, ta žurnalistika jo izrablja.

Ta revolverse žurnalistika se proslavlja kot zaščitnica sokolstva, istočasno pa pritiska karikaturno sokolsko čepico na glavo.

In proslavlja sebe kot zaščitnico Orjuna, ko pa ta nastopi proti demokratičnemu advokatu, pa jo sumiči in obrekuje.

Vsako kjejo zlorablja, vanko misel onečasta in samo zamazanja ji je sveta, pa čeprav bi bila v slogo po pasje privzdigljene noge. Samo na najhujše žustinke ljudstva računa in ves narod bi hotela zastopiti s svojo maščevalnostjo, s svojim dopadanjem nad rammi, ki bi jih usekala nasprotniku.

Toda prezdrav je slovenski narod, da bi mogel trpeti v svoj sredi to revolverse žurnalistiko. Naj bodo danes njena sredstva še tako velika, naj bo njen teror še tako nezasičen, slovenska javnost je dovolj močna, da bo premagala to revolverse žurnalistiko, da jo bo strla v prah.

To mladinska žurnalistika tudi čuti, zato se ko divja zaganja v »Narodni Dnevnik«, ker ve, da bo ravno »Narodni Dnevnik« čisto poosepil njen pogin. Zato psuje in obrekuje, ker treba je, da se razgalite popolnoma.

ZADRUGE OB SEVERNI MEJI DOBE SVOJ DENAR.

Beograd, 2. jan. (B) Minister za zunanja dela je ukrenil potrebne odredbe, da se slovenskim zadrugam, katerih denar je bil pred vojno naložen v sedanjih mejah avstrijske republike, takoj vrne tem zadrugam, ker se nahajajo v zelo težkem položaju. Silne mere je ministristvo ukrenilo, da se vrne denar tudi kreditnim zadrugam, ki so obstojale v Hrvatski in Slavoniji, a so imele denar naložen v Budimpešti.

Poostritev odnošajev do Bolgarske.

Beograd, 2. jan. (B) Izjavljajoča izjava ministrskega predsednika Cankova je potisnila bolgarsko vprašanje v ospredje vsega političnega zanimanja. Beograjski krogi so trdno uverjeni, da je g. Cankov izrekel svoja izjavljanja na podlagi sufliranja tujih držav in na diktat makedonstvušćih, ki postajajo vedno bolj odločilen faktor v Bolgarski. Vseled tega se je razmerje do Bolgarske celotno izpremenilo in s sofijsko konferenco ustvarjeno dobrososedno razmerje je zaigrano.

Glede novo nastalega položaja do Bolgarske se je vršila danes važna konferenca med min. predsednikom Pašićem in ministrom Ninčićem. Vlada še ni zavzela določenega stališča napram govoru Cankova v sobranju, ker je pričakovala prihod našega poslanika v Sofiji g. Rakića. Po razpoloženju vlade se lahko pričakuje, da bo storila primerne korake v Sofiji. V prvi vrsti bo zahtevala pojasnilo in komentar izjave Cankova. To se bo zgodilo najbrž z nočjo, v kateri bi se naglasilo nerazpoloženje, ki ga je izzval govor Cankova. Sicer pa se bo počakalo na poročilo g. Rakića in se bo šele takrat storil definitiven

Radicevo rovarjenje.

Beograd, 2. jan. (Z) »Tribuna« piše: Doznava se iz zanesljivih virov, da je Radić dopotoval na Dunaj samo zaradi tega, da se pogaja z makedonstvušćimi. Nekemu svojem prijatelju je izjavil, da je s samim makedonskim komitetom že dosežen sporazum za skupno akcijo v Južni Srbiji o priliki prihodnjih volitev narodnih poslancev. Istemu prijatelju je Radić izjavil, da mu je Aleksandrov trdno obljubil, da vsi Radićevi kandidati gotovo zmaga v južnih krajih.

RADIĆ PRIDE PRED SODIŠČE.

Beograd, 2. jan. (Z) To dni je bil v Beogradu zagrebški veletrgovec g. Prpić, ki je bil sprejet tudi od g. Pašića. V zvezi z bivanjem g. Prpića v Beogradu, je očividno tudi pisava »Samouprava« o Radićevi odgovornosti pred sodiščem. Ker so se v poslednjem času Radićevi prijatelji iz Zagreba živo zanimali in se trudili dobiti točne podatke o tem, kakšno stališče bi zavzela vlada v slučaju, da se Radić povrne v domovino, piše današnja »Samouprava« v posebnem članku, da se mora pričakovati, da se bo moral Radić po svojem povratku radi svojega protidržavnega delovanja v inozemstvu zagovarjati pred rednim nezavisnim sodiščem, da pa vlada ne bo vplivala niti posredno, niti neposredno na sodbo, ker to ni njena stvar.

URADNIŠKI PREDUJMI.

Beograd, 2. jan. (Z) Zaradi nedovršene prevežbe uradnikov je bilo zadržano izplačilo preduma, ki je bilo odobreno na seji ministrskega sveta. Sedaj ko je to delo izvršeno, je izdal minister financ brzojavno odredbo za izplačilo prvega obroka preduma uradnikom. Ker so plačilne liste za januar že zaključene, se bodo predumi izplačevali na dodatne plačilne liste.

ODLIKOVANI UČITELJI.

Beograd, 2. jan. (B) Z najnovejšim ukazom ministra za prosveto so odlikovani med drugimi sledeči Slovinci: Z redom Sv. Save III. stopnje g. Josip Reisner, profesor in narodni poslanec v Ljubljani in z redom Sv. Save V. stopnje g. Ivan Dimnik, Ivan Tavčar in Ivan Dermota, učitelji v Ljubljani.

SNEŽNI ZAMETI.

Caribrod, 2. januarja. (Z) Od sinoči je ponovno prekinjen promet z Bolgarsko. Orijent-ekspres stoji na železniški postaji in ni upati, da kmalu odpelje. Iz Bolgarske javljajo, da tam neprestano sneži. Naš poslanik Rakić ni mogel zato odpotovati v Beograd.

Beograd, 2. januarja. (Z) Po vestih iz Praha je zamel velik sneg celi vlak pri Kobilnici. Isto se je zgodilo na senjski progi v Srbiji, kjer je sneg zamel celi vlak. Seljaki iz okolice so prišli na lice mesta, da bi odmetali sneg s proga, kar pa se jim še do danes ni popolnoma posrečilo.

sklep. Izmenjale se bodo tudi misli z zavzniki, pri katerih je že napravljen korak za orijentacijo. Cankova izjava je povzročila, da se bodo nova vprašanja, ki so bila dosedaj postranske važnosti, smatrala kot važna in se bodo pretresala na konferenci Male antante v Beogradu.

BOLGARI SE OPRAVIČUJEJO.

Beograd, 2. januarja. (Z) Po nekaterih brezuspešnih poskusih je bil bolgarski poslanik g. Vakarevski danes sprejet od našega ministra zunanjih del g. dr. Ninčića in ostal pri njem približno eno uro. G. dr. Ninčić je naznačil g. Vakarevskemu, da je govor Cankova po tonu in vsebini zelo začudil vlado, v našem javnem mnenju pa izzval veliko razburjenje; ta govor bi mogel pokvariti dobre odnošaje med našo državo in Bolgarsko, ki bi po nedavnih izjavah Cankova morali biti znosni. G. Vakarevski je priobčil g. dr. Ninčiću razlogo govora predsednika bolgarske vlade, ki je moral upoštevati položaj v svoji stranki. Pozornost vzbujajo dejstva, da vlada še ni dala odgovora na poslednja izzivanja iz Sofije.

Reško vprašanje.

Beograd, 2. jan. (B) V zadnjem času se je nahajalo reško vprašanje na mrtvi točki. Danes je zopet postalo aktualno, ker obe zainteresirani vladi moreta mnogo objektivneje obravnavati to vprašanje. V Beogradu se nahaja naš delegat za razmejitve z Italijo g. polkovnik Daskalović, katerega je včeraj in danes sprejel naš zunanji minister g. dr. Ninčić, kateremu je g. Daskalović podal podrobno poročilo o delu komisije za razmejitve. G. Daskalović se za dva do tri dni zopet vrne na svoje mesto z novimi instrukcijami.

MUSSOLINI PROSLAVLJA.

Rim, 2. januarja. (K) (Agencija Stefani) Povodom noveletnega sprejema je odgovoril Mussolini na govor ministra za pravosodje g. Oviglia govor, v katerem je ugotavljal, da zaznamuje bilanca politične delavnosti fašistovske vlade visok aktivum. Treba ji bo sicer še nekaj časa, da bo dokončala svoje delo, vendar so predpogoji za to že podani. Akcija fašistične stranke je sicer podvržena spremembam, toda »po mojem mnenju«, je rekel Mussolini, »se razvija delavnost fašistovske vlade v vedno večjo silo, ker se naslanja na odobrenje mas. Italijansko ljudstvo nam daje tudi za bodoče leto molče vsa polnomočja. Dalo je krassen primer delavnosti in discipline in jaz sem prepričan, da bo postalo še mogočnejše, ako bo delalo v tem duhu naprej in da bo nacionalna obnova tista zastava, pod katero bo fašizem slavno in končno stopil v italijansko zgodovino.«

BEograjske vesti.

Beograd, 2. jan. (Z) G. Ljuba Jovanović še ni okrevajl vsled komplikacij, ki so nastale po infekciji željosti. Ker g. Jovanović tudi sicer trpi na revmi, so ga te komplikacije oslabilje. Zaraditega so se pojavile tudi vesti, da se umakne iz politike. Kakor pa se doznava od samega Ljube Jovanovića, on ne misli na to, ampak se drži le resservirano; ako bi se odločil, da pusti mesto predsednika narodne skupščine, bi se to zgodilo samo zaradi slabega zdravlja.

Beograd, 2. januarja. (Z) Ministrstvo za poljedelstvo in vode je naročilo inspektoratu v Črni gori, da takoj prične z likvidacijo poljedelske pokrajinske uprave v Črni gori.

Beograd, 2. jan. (Z) Minister notranjih del je zabranil, da prihaja in se razširja pri nas dunajski list »Neues Wiener Journal«, ker piše proti interesom naše države.

Beograd, 2. januarja. (Z) Čez nekaj dni izide prva številka »Smotres«, ki jo bo izdajal narodni poslanec Mihajlo Ranković. List bo tednik.

Beograd, 2. januarja. (Z) »Beograjske Novosti« javljajo z Dunaja, da je Stipa Radić sprejel včeraj dr. Ferda Šilića, univerzitetnega profesorja iz Zagreba.

Pred sestankom Male antante.

Odnosaji Male antante do sovjetske Rusije. — Francosko-rusko prijateljstvo in slovanski blok.

Beograd, 2. januarja. (B) Predstavnik Male antante, g. dr. Beneš, Duca in dr. Ninčić se sestanejo dne 9. t. m. v Beogradu na redno konferenco. Zanimanje za to konferenco je zelo veliko. V časopisju vsih treh neposredno zainteresiranih držav in pri drugih evropskih narodih. Kot činitelj za ohranitev evropskega statusa quo igra Mala antanta važno vlogo na kontinentu in njen politični pravec ni indiferenten za celokupno evropsko javnost.

Ta beograjska konferenca bo posvećena pretresanju vprašanja madžarskega posojila, v katerem so Rumunska, Čehoslovaška in kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovincem nastopile skupno in uspele, da se v glavnem sprejme njih stališče.

Tudi držanje Male antante napram sovjetski Rusiji se bo resno razmotri valo. Rumunska in naša vlada sta dobili že pred mesecem dni poziv od sovjetskega komisarija zunanjih del Čičerina, da začeta pogajanja za obnovo odnošajev z Rusijo. Dočim je rumunski zunanji minister Duca določil sestank

s sovjetskimi predstavniki v Solnogradu za drugo polovico januarja, je naša vlada sklenila poslati za poslanika v Berlin g. Živojina Balugdića. Toda kakor se zdi, točen odgovor sploh ni bil dan sovjetski vladi, ako pa je bil dan, je bilo to storjeno tajno. Namera našega ministrstva zunanjih del je, da na ta način nekako poluslužbeno stopi v pogajanja z ruskimi boljševiškim predstavniki. Zaradi tega ni moglo obvestiti domačega javnega mnenja o predstojenjih pogajanjih. Ker je pričakovati skorajšnjega oživljenja starega francosko-ruskega prijateljstva in slovanskega bloka, bo na tej beograjski konferenci govor tudi o tem vprašanju. V vprašanju sovjetske vlade bodo ministri Male antante storili načelen sklep, po katerem se bosta ravnali naša kraljevina in Rumunija v svojih predstojenjih pogajanjih, ker bo tudi tu nastopala Mala antanta skupno.

Na konferenci se bo govorilo tudi o gospodarskem sodelovanju zavznikov, da bi se z načelnimi sklepi omogočilo delo posebnih zvezeniških odborov.

PRED NASTOPOM DELAVSKE VLADE V ANGLIJI.

London, 2. januarja. (K) Vodja angleških delavcev Thomas je izjavil v svojem govoru v Derbyju, da program delavske vlade ne bi vseboval nikakih nes pametnih zahtev, sicer bi glasovanje v spodnji zbornici prav kmalu nato odgovorilo. Delavska vlada pa bi verjetno dar poskušala vzpostaviti mir v inozemstvu.

ZMANJŠANJE FRANCOSKEGA VOJAŠTVA V PORUHRJU.

Pariz, 2. januarja. (K) (Agencija Havas.) Kakor poroča »Intransigant«, se bo stanje zasedbenih čet v Poruhrju znizalo približno na polovico. V Poruhrju bo ostal le en armijski kor.

London, 2. januarja. (K) (Agencija Havas.) Kakor javlja »Daily Express«, se pojavlja proti koalicii ali združenim konservativcem z liberalno stranko v obeh strankah močan odpor.

PRED SPLOŠNO STAVKO V NEMČIJI.

Berlin, 2. jan. (K) Kakor poroča »Acht Uhr-Abendblatt«, obstoja nevarnost, da bodo številna izprta v berlinski kovinarski industriji dovedla do splošne stavke. Vzrok stavkovnega gibanja je ta, da se delavske organizacije branijo sprejeti znižanje mezd za približno 14 odstotkov. Po mnenju imenovanega lista je mezna borba, ki je izbruhnila v berlinski kovinarski industriji, le del meznega gibanja, ki grozi izbruhniti v celi državi.

TROCKIJ OSTANE.

Pariz, 2. jan. (B) Iz Moskve javljajo, da se demantira vest o ostavki Trockega kot člana izvrševalnega komiteta komunistične stranke.

SOVJETI IN BOLGARSKA.

Sofija, 2. januarja. (Z) Sovjetska Rusija je ponudila Bolgarski obnovo pogajanj glede vzpostavitve diplomatskih odnošajev. Sovjetska vlada izjavlja pri tej priliki, da se njeni zastopniki ne bodo mešali v notranje-politične prilike Bolgarske. Tretja internacionala ima slučajno svoj sedež v Moskvi, a ravnotako bi ga lahko imela kje drugje. Sovjetska vlada ni z njo v nikakvi zvezi. Bolgarska vlada ne bo zaenkrat sploh ničesar odgovorila, a ako bi odgovorila, bi odbila ponudbo in čakala, dokler ne stopijo vevlasti v zvezo s sovjetsko Rusijo.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

V Ljubljani:

Drama: »Golobček«. Izven.
Opera: »Gospodsvetski sen«. Red E.
Kino Matice: »Požar v Londonu«.
Kino Tivoli: »Kolo sreče se okreće«.
Kino Ideal: »Z ognjem in mečem«.
Kino Ljubli. dvor: »Pariska gradica«.

I. del.

V Mariboru:

Narodno gledališče: »Bohème«. Red A.
Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči teden: lekarna Piccoli na Dunajski cesti in Bakarić na Karlovačkem.

Iz Grčije.

Pariz, 2. januarja. (Agencija Havas.) »Echo de Paris« poroča iz Aten, da je 62 liberalnih poslancev republikanskega krila stranke sprejelo soglasno predlog, zahtevati sklicanje narodne skupščine, ne da bi se čakalo povratka Venizelosa. Na seji narodne skupščine bo proglašena dinastija za odstavljeno. Poslanci so nadalje sklenili zahtevati sestavo senata, ki v Grški ne obstoji več izza l. 1864. 81 liberalnih poslancev je odklonilo vsako sodelovanje z republikanci in namerava, da se pod vodstvom Venizelosa na novo grupira.

Pariz, 2. januarja. (B) Iz Aten javljajo, da so zedinjeni republikanci in liberalci sklenili, da predložijo narodni skupščini predlog o odstavitvi dinastije. Ortodoksni liberalci so sklenili, da počakajo povratka Venizelosa.

Atene, 2. januarja. (B) Včeraj je bilo prvič v Grški proslavljeno novo leto po Gregorijanskem koledarju. V katedrali je bila svečana služba božja, katere se je udeležil regent general Konduriotis, ki je nato sprejemal v palači čestitke diplomatskega kora.

ZEMLJORADNIKI PROTI OPOZICIJO-NALNEMU BLOKU.

Beograd, 2. jan. (Z) »Beograjske Novosti« prinašajo: Pred nekaj dnevi je imela v Ljubljani Samostojna kmetijska stranka zborovanje, kateremu je prisostvoval tudi predsednik zemljoradniškega kluba g. Voja Lazić. Dobil je prvi besedo in obrazložil politično situacijo s posebnim oziranjem na akcijo za sestavo opozicijskega bloka. V svojem govoru se je g. Lazić izjavil proti opozicijskemu bloku, rekoč: »Mi ne bomo dopustili, da bi demokrati izkoristili naše sodelovanje v opozicijskem bloku in tudi ne bomo dovolili, da klerikalci pod krinko opozicijskega bloka uresničijo svoje naklepe. Kakor bi v Sloveniji demokrati hoteli z naprednim blokom razbiti naše vrste in zboljšati z našimi glasovi svoj položaj, ravno take spekulativne namene ima tudi opozicijski blok, ki ga oni žele ustvariti v skupščini. Zemljoradniki valed tega ne morejo biti za opozicijski blok.« V istem smislu je govoril tudi g. Pucej. Skupščina je odobrila njuno stališče.

ORLI DOBE DRŽAVNO PODPORO.

Beograd, 2. jan. (B) Minister prosvete g. Miloš Trifunović je odobril, da se orlovski zvezi v Ljubljani podeli podpora pet tisoč dinarjev.

SPORTNE VESTI.

Milan, 2. jan. (K) (Agencija Stefani) Dunajski sportni klub je premagal S. C. Internazionale s 3 : 1.

Pariz, 2. jan. (K) Prvi dan mednarodnega nogometnega meeninga v stadionu Buffalo je igral First Vienne Football-Club proti holandskemu moštvu »Wilhelmina«; igra se je končala s 5 : 0 v prilog Dunajčanov.

Opozicionalen blok.

Naši demokrati kar ne morejo živeti brez blokov. V Sloveniji ustvarjajo tako-zvani napredni blok, v Beogradu pa opozicionalen blok. Toda ne pri enem, ne pri drugem bloku nimajo sreče. V Sloveniji so snovali napredni blok tako klenito, da so se definitivno ločili od vseh drugih naprednih strank in da so dosegli v resnici »splendid isolation«, popolno osamljenost. Nič več sreče pa niso imeli tudi pri opozicijskem bloku in vsi njihovi tozadevni napori so se popolnoma izjalovili.

Ti neuspehi so seveda demokratske vollice zelo omaložili. Na eni strani stalno propadanje pri volitvah, od 112 poslancev so polagoma padli na 48, na drugi strani pa tako slabe zveze z vsemi ostalimi strankami, da niso nobena stranka o koalicijski z demokrati slišati niti besede.

Zato skušajo demokratski časopisi z vsemi sredstvi prepričati svoje bralce, da je opozicionalen blok ne samo potreben in mogoč, temveč tudi pred uredništvom. Tako vidimo, da piše »Slovenski Narod«, ki mora, odkar je kupljen, delati najbolj nelepoto tlako za »Jutro«, da smo na poti k opozicijskemu bloku.

Trditve »Slovenskega Naroda« je popolnoma neresnične in samo zavestno varanje javnosti, in iz tega vzroka par dejstev.

Zagrebski demokratski kongres je jasno dokazal, da se borita v demokratski stranki za premoč v glavnem dve struji, da se na stranke sploh ne oziramo. Je to Pribečevićeva antirevizijonistična in centralistična struja in pa Davidovičeva - Marinkovičeva struja, ki bi pripustila tudi revizijo ustave.

Ta načelna razlika pa izvira iz različnih pogledov na taktiko stranke. Pribečević cilja, da pride do demokratsko-radikalne koalicijske vlade in zato je bolj centralističen, kakor so radikalni sami. Davidovič pa hoče ustvariti brezradikalno koalicijsko vladno in zaradi tega je bil razvit v Zagrebu samoupravni načrt g. Marinkoviča.

Demokrati hočejo na ta način ustvariti možnost, da bi mogli tvoriti vladno tako z radikali, ko tudi s sedanjimi opo-

zicionalc. Ta račun pa je do temelja zgrešen, ker njihovo balansiranje med dvema stoloma je povzročilo samo to, da ne zaupajo demokratom niti radikali, še manj pa opozicionalc. To je Jugoslovanski klub opetovano jasno povdral, še bolj jasno pa zemljoradnički, ki so ravno pred kratkim izjavili, da nečijo o skupnem bloku z demokrati niti slišati.

Če bi se zagrebski demokratski kongres jasno odločil za eno ali drugo stališče, potem bi bila dana vsaj teoretična možnost, da pridejo demokrati pri ustvaritvi kake nove koalicije v poštev. Toda zagrebski demokratski kongres je dokazal, da je enotnost med demokrati samo fiktivna in da ima samo ta namen, da v slučaju ustvarjanja novih koalicij s čim večjim številom demokratskih poslancev izbiže demokratski stranki čim večji uspeh. Tega veselja pa druge stranke demokratom ne bodo storile, temveč se bodo raje dogovarjale le s posameznimi strankami v demokratski stranki, ker bodo tako na eni strani varni pred presenečenji, na drugi strani pa bo cena manjša.

Smešno je, če vpleta »Slov. Narod« Radica v ustvarjanje demokratskega opozicijskega bloka. V tem oziru so demokrati vse prilike temeljito zamudili. Imel je sicer g. Davidovič svoje dno priliko, da postane dejanski vodja vse opozicije. Bilo je to po znanem kongresu zagrebske zajednice. Toda tedaj ni g. Pribečević tega pripustil, g. Davidovič pa je omanil. Tedaj pa so tudi demokrati zaigrali zadnjo možnost igrati v naši notranji politiki še kedaj prvo violino in danes se morajo boriti za to, da pridejo vsaj v orkester, kjer jim bo dana, magari le tretja violina.

Opozicionalen blok, kakor ga žele demokrati, je zato nemogoč, pa naj se demokrati še tako trudijo, da ga ustvarijo. Vse njihovo prizadevanje bo rodilo samo to, da bodo še bolj kompromitirali svoj program in da bodo prihodnje volitve še bolj decimirale demokratske vrste.

Samo želja po vladi je temelj demokratskega opozicijskega bloka, spomini na čase njihove vlade, pa njegov grob.

dobimo za čist stimec 150 metrov. In če upoštevamo 25 odstotno izgubo pri turbinah, to se pravi, da dela turbina s 75 odstotnim učinkom, dobimo pri enakomernem dotoku vode sledeče razpoložljive sile:

- 6 mesečna vodna sila 1450 konjskih sil;
- 8 mesečna vodna sila 1365 konjskih sil;
- 10 mesečna vodna sila 900 konjskih sil;

Vodna sila pri vsakoletni nizki vodi 435 konjskih sil;

absolutni minimum 270 konjskih sil.

V predstojećem slučaju pa ne bi bilo pravilno, ako bi računali le z navedenim silo. Upoštevati moramo, da je pri Završnici napravljen bajer, ki ima namen, da priskoči v gotovih dnevih in letnih časih, ko je zahteva konzuma elektrike večja, kot rezerva, na pomoč s tem, da regulira vodni dotok k turbini. V takih slučajih, to je posebno v večernih urah, ko je obremenitev omrežja navadno največja, dela ta bajer prav dobro službo. V bajerju se zbira voda v delavnih odmorih ob delavnih ter ob nedeljah in praznikih, ko stoje vsi obrati. Vsled tega nabiranja vode v bajerju z vsebino 150.000 kubičnih metrov lahko smelo računamo z dvojnimi efekti centrale.

Kakor rečeno, ni s sedanjo centralo še izrabljena vodna sila Završnice, kajti razpoložljivi stimec znaša v celoti 450 metrov, od katerega pa izrabi današnja elektrarna le dobro tretjino, to je okroglo 160 metrov. Dežela Kranjska je svojočasno hotela izkoristiti še ostali stimec od 290 metrov ter zgraditi po potrebi v zgornjem toku še dve taki hidroelektrični centrali. K vsaki bi imel priti istotako po en bajer. Eden teh dveh pa bi moral biti tako velik, da bi lahko zbiral visoke vode, s katerimi bi ob času nizke vode dopolnjeval Završnico vedno na normalno vodno množino. Ko bi se to izvršilo, ne bi potrebovala sedanja centrala nikake rezerve. Za povečanje delamčnosti te silnice bi se moral graditi jez za gornji veliki bajer. S tem pridemo na jasno, da je obstoječa centrala nepopolna, neracionalna in da ne bo prišla sama do tiste veljave, kakor bi to bilo z narodno gospodarskega stališča potrebno.

Stroški jez za veliki bajer spadajo k gornji novi centrali, vendar pa bi pridobila brez separatnih stroškov tudi sedanja naprava mnogo ugodnejšo regulacijo vodnega dotoka, s čimer bi se njena sila zadno dvignila. Na drugi strani pa sta gornji dve stopnji razbremenjeni s tem, da so stroški nakupa vodnih sil ob celi Završnici zaračunjeni obstoječi centrali in imata obe zgornji stopnji v slučaju poznejše gradnje s pridobitvijo teh pravic tudi lep dobiček. V slučaju gradnje gornjih dveh stopenj bi se vodna sila Završnice mnogo racionalneje izrabila. Prišla pa bi vodna sila celokupne Završnice šele takrat do svoje polne vrednosti in veljave, če bi bila spojena z drugimi elektrarnami na Savi, ki so tudi projektirane ali bi se morale šele graditi. To se pravi gradnja sedanje elektrarne je vse upoštevajo in so vsled tega investicijski stroški za to napravo silno narasli. Velikost strojev je bila določena za obstoječo centralo tudi že s tega stališča in je danes to seveda le nepotrebno breme odvlnih investicij. Z ozirom na to je bila pravzaprav ta centrala prezdolaj zgrajena. Vendar pa je sreča v nesreči, da se je vsaj ta dogradila za predvojno vrednost denarja, ker pod današnjimi razmerami to ne bi bilo mogoče. Zaenkrat so zavarovani interesi sedanjih odjemalcev toka, na drugi strani pa se polagoma izvršuje projektirano razširjenje omrežja, da se oskrbijo z električno silo še nepreskrbljeni kraji, katere je investicijski program deželne vlade upošteval, to so: Kropa,

Kamna gorica, Podnart, Moistrana, Dovje, Hrušica.

Za izvedbo vseh nadaljnjih projektov, s katerimi bi se gospodarstvu, predvsem kmetijstvu in obrtništvu silno pomagalo, je potrebna velika kapitala. Zopet pridemo do perečega vprašanja, da je čimprej treba javnega faktorja, ki bo znal preskrbeti potrebni denar in bo imel tudi dovolj kredita, da si ga najame. Tak faktor pa zamore biti le deželna oblast v Ljubljani. Beo-

grad dosega ni pokazal v takih gospodarskih vprašanjih nikakega razumevanja. Zato je v resnici živa potreba, da morajo biti samoupravne oblasti osnovane na popolnoma nezavisni finančni podlagi. Velika škoda bi bila, ako bi se vse to velikopotezno dolo bišje dežele Kranjske kar popolnoma zanemarila. Gre tukaj za eminentno gospodarsko interese na širših slojev in za napredek celokupne dežele.

Mariborsko pismo.

Silvestrovo pririditve. — Novo leto. — »Narodni Dnevnik«. — Gledališče.

Maribor, 2. Jan.

Novo leto smo v Mariboru praznovali letos pod vitom bombnega atentata na Götzovo dvorano. O tem se je na Silvestrovo in na samo Novo leto največ govorilo. Po mestu so se raznesle nalezljive govorice in kombinacije, ki pa so seveda vse več ali manj le plod fantazije. Naj bo pa stvar že taka ali taka, »Silvestrofele« - »Männeresangsvereine« se le ni vršili. Nemci in nemčurji se tega večera niso mogli zbrati, da bi s mit vereinten Kräften dočkali novo leto 1924 in si prileglo zvestobo za novo ofenzivo proti jugoslovanskemu Mariboru. Slab začetek! Zato pa je tem lepše uspela pririditev Sokola v Narodnem domu, kjer so bili vsi prostori natlačeni polni, tako da ni ostal noben kotiček prazen. Za razvedril v zadnjih trenutkih starega in prvih novega leta je skrbela godba Železničarskega glasbenega društva »Drava«; s svojimi deloma prav posređenimi nastopi pa so občinstvo zabavali najboljše člani in članice našega Narodnega gledališča g. Rasberger, ga. Mitrovičeva ter gđin Savinova in Petkova. Zelo lepo so bile tudi fivke silke. Uspeh je bil v vsakem oziru zadovoljiv in je prinesel gotovo tudi Sokolu za zgradbo doma lep prispevek. Druzo občinstvo, ki se ni vdeležilo pririditve v Narodnem domu, je posetilo Sokolovo pririditev v Studenci ali pa se je zabavalo po raznih gostilnah, restavracijah in kavarnah. Doma jih je bilo manj.

Na novega leta dan so oni, ki se zanimajo za naša časopisja in za domače politične zadeve, pričakovali z velikim zanimanjem naš novi »Narodni Dnevnik«, kateremu je tudi tukašnje časopisje že ves teden delalo reklamo. Posebno »Tabora« in »Straža« sta mu posvečala še pred nočnim neverjetno veliko pažnje, kar dokazuje, da smatrate ustanovitve našega lista

klub vsemu zanikanju vendar za važen ali vsaj — neprimeren dogodek — zase seveda. »Tabora« ga je enostavno preklel, »Straža« pa mu je v zadnji prednovoletni številki proročevala zgodnjo smrt, češ: »Je nekaj zakletko nesrečnega v bliski Peskovih tiskarni, kjer umira čisto rodoljub in tega bi se moral tudi zavedati babilonsko zmešan konzorcij, ki hoče izdati z Novim letom jugoslovanski žurnalistični »Eisalfud« — »Narodni Dnevnik«. — Občinstvo je klub temu pridno segalo po prvi številki in po kavarnah je šel »Narodni Dnevnik« iz rok v roke, da ga skoro ni bilo mogoče dobiti. Če bi nam raznoharvna gospoda ne bila napravila toliko brezplačne reklame, bi gotovo ne bilo toliko zanimanja. Zato se ji zahvalujemo in priporočamo, da nam ostane tudi v novem letu tako blagobotno naklonjena.

Gledališče je bilo na Silvestrovo, kakor običajno, zaprto, na Novo leto pa je vprizorilo popoldan priljubljeno »Umetniško kolo«, zvečer pa »Lumpacila vagabunda«. Druga predstava je bila mnogo bolj občinska kakor prva. V soboti, dne 5. 1. m. se vrši že težko in z velikim zanimanjem pričakovana premijera Hasencleverjeve ekspresionistične drame »Onstrah življenja«, katero si bodo ogledali tudi gledališki strokovnjaki iz drugih naših mest, ker bo to prvo ekspresionistično delo na jugoslovanskem odru. Opera pripravljajo za prihodnje dni Humperdinckovo opero »Janko in Metka«, kmalu na to pa se ponovno uprizarjo znana dunajska opereta »Pri treh mladenkah« in sicer v novi razviritvi vlog. Na novega leta dan se je zaključila tudi Trstenjakova umetniška razstava, ki je bila od 16. decembra odprta v veliki kazinski dvorani. Razstava je uspela pr meroma tudi gnotno dobro.

V znamenju bomb.

Maribor, 1. januarja.

Na Silvestrovo jutraj je pri nas zopet počila bomba — že druga tekoma zadnjega pol leta. Nevidna in nepoznana roka je odgovorila na najnovejša nemška izjavila zopet tako kakor svojočasno, ko je morala poravnati neplačane račune Oroslova odvlniške pisarne. Nenadoma in nepričakovano je sredi mirne noči prebudila spavalce meščanstvo močna detonacija in veličastna Götzova veselična dvorana, ki je bila že okrašena za večerni »Silvestrofele« - »Männeresangsvereine«, je postala za dle časa neuporabna. Pririditev se je morala odpovedati, ker so v dvorani, posebno na severni strani popkale skoro vse šipe in so se pokvarile tudi električne žarnice. Istotako je morala odpovedati tudi »Feuerwehr« svojo, na 5. t. m. napovedano pririditev. Policija je takoj uvedla na stroje zasledovanje in poizvedovanje, ki pa je doslej ostalo brezuspešno in bo najbrže tudi vnaprej ostalo brezplodno, kakor pri atentatu na Oroslovo pisarno, kjer celo velike stoškoskronske nagrade, ki so bile razpisane, niso nič pomagale. Oba atentata sta bila tajna in politična in povod tam, kjer vodi atentatorjevo roko zgolj idealizem, kma polična vedno zelo težko stališče.

Kot načelni nasprotniki vsakega terorja, naj se uporablja že kjerkoli, kadar koli in proti komurkoli in naj se poslužuje le teh ali onih sredstev, tudi tega najnovejšega atentata ne moremo odobravati, za pa popolnoma razumemo in se nam zdi naravnost logična posledica naših mariborskih razmer. Kdo se med nami ne spominja več tistih predvojni in medvojni časov v Mariboru, ko je bil vsak tukašnji zaveden Slovenec naravnost narodni mučenik? Kdo se več ne spominja kako so Nemci, podprti po avstrijskih oblasteh, pritiskali na nas in nas hoteli na vsak način zadušiti, oropati nas naše svere tisoletne zemlje? Prevede globoke in skeleče so bile takrat rane na našem narodnem organizmu na severu, da bi jih naša generacija mogla pozabiti! Po osvoboditvi smo mislili, da je teh časov za vedno konec in mi in naši morali v našem svobodnem jugoslovanskem Mariboru že kdaj bili eksistentne boje z Nemci ali celo nemčurji. V zadnjem času, posebno tekom ravnokar završene leta pa smo s strahom opazili, da nemška nevarnost v Mariboru še ni popolnoma odstranjena, da se v naših privravnih Nemcih in njihovih renegatskih privravnih zopet prebujata duh starih avstrijskih časov.

da se pred našimi očmi pripravila proti nam nova nemška politična in gospodarska ofenziva, nov »Drang nach Süden« in stare rane so zopet zaskalele. Naše časopisje so znova preplavili alarmni klici in zavnela so ostru svari na račun onih, ki imajo pri nas dovolj moči postaviti potom pokazati našim Nemcem in nemčurjem, do kod smejo in do kod ne smejo. Ti merodajni krogi pa teh klicev in svaril ni smatrali resno in vsled neznanjani delanskih razmer niso hoteli verjeti, da je treba naše Nemce in nemčurje smatrali za nekaj čisto drugega kakor pa nas Slovence. Posledica tega je, da se stare borbe tu na severu zopet obnavljajo in da utegnemo zavzeti v bodoče obseg, ki ne bo nikomur v korist. Najnovejši bombni atentat na Götzovo dvorano je jasen dokaz za to, le pa obenem tudi glasen memento našim merodajnim faktorjem, da tako kakor doslej ne sme več dalje, če nečemo, da postane pokanje bomb v Mariboru vsakdanje stvar.

Kako daleč smo tu na severu že dospeli, dokazuje najbolj jasno dogodek, ki se je odigral na novega leta dan popoldne v Kamnici pri Mariboru. Tam je v neki gostilni pri eni mizi sedela neka nemčurška lovska družba, pri drugi pa dvoica naših uradnikov, ki je pazno zasledovala pogovor prvih. O naši državi in o našem narodu se je ta nemčurška lovska družba izražala tako, da sta se Slovence nazadnje čutila primorana opozoriti jo, da se nahaja v Jugoslaviji in ne v Avstriji. Posledica je bila, da so nemčurške surovine pričele šele bolj blaziti našo državo in rabiti pri tem izraze, ki jih tu ne moremo ponoviti. Najlepše cvetke so še bile, da bo našo državo »skmalu vzel hudica«, da bodo še »vsi Čisti (Slovenci) morali bežati iz Maribora« itd. Nazadnje je ta družba oba slovenska uradnika na cesti proti Mariboru še deljansko napadla ter ilma grozila s puškami. Da ni prišla slučajno mimo večja slovenska družba, pred katero so jo izjavili odkurili, bi se bilo zgodilo morda še kaj hujšega. Tako so postale pri nas razmere v zadnjem času in silni incidenti se v dno ponavljajo. Kaj bi napravili v Avstriji ali v Italiji s Slovenci, ki bi si le upali črhiti benedico proti državi ali proti državnemu narodu? Oblast si mora biti na lašnem, da sprito takega izjavljanja naš zaveden element ne more ostati miren, zato mora nemudoma najti pot in sredstva, da nemški in nemčurški izjavljanje temeljito zatira in za vselej onemogoči.

Iz strankarskega življenja.

Ugotovitev.

Od merodajne strani nam poročajo: O zadnji seji načelstva Narodno-napredne stranke od 23. decembra je prineslo »Jutro« v svojem uredništvu skovani komunik. »Jutro« je sledil — »Slovenski Narod«, ki si je dovolil nov napad na NNS. (Gospoda okoli »Slov. Naroda« bo še vedno trdila, da se — ni nič izpremenilo« pod streho Narodne tiskarne.) Komunik je sestavljen tako, kakor da bi ga kak član načelstva še tisto noč zanesel v uredništvo »Jutra«. Poročilo pa je skozinskoz potvorbno in netočno. »Jutro« reporter je menda prisiljeval kakemu kavarniškem pogovoru in na to so v uredništvu, kjer slišijo večkrat travo rasti, po svoje in v svoje namene prikolili »poročilo«. Neresničen in netočen je referat, ki ga polagajo »Jutrovi« v usta dru. Ravn-

harju glede njegovega bivanja v Beogradu, glede ustanovitve »Narodnega Dnevnika«, glede razmerja NNS do ostalih naprednih strank. Dr. Ravnihar je poročal o sestanku zapnikov NNS in JDS ter o predlogu te slednje stranke, da naj NNS likvidira ter naj se njeni pristajši »povrnejo« v JDS. O poročilu, ki je bilo vseskozi objektivno, se je razvila dolgotrajna razprava, v katero so posegli malodane vsi člani načelstva. Naposled se je sklenilo soglasno, da NNS ne more pristati na predlog glede fuzije obeh strank, pač pa NNS ne odklanja kooperacije z drugimi naprednimi strankami, torej tudi z JDS od slučaja do slučaja. Enako se je vzelo soglasno na znanje poročilo glede pridružitve NNS k akciji za ustanovitev »Narodnega Dnevnika«, tako kakor je bilo že ob razloženo v »Narodnem Dnevniku«.

Porenjske smešnice.

»Tonček« pravi oče, »zdi se mi, da dobiš danes brata! Ali bi imel raje sestro?« — Sinček se nasmehlja in odgovori: »Še najraje bi dobil oslička!«

Sin vesele vdove je bil radi težkega zločina obsojen v dosmrtno ječo. Ko je mati zvedela za obsojdo, je vzklila vsa obupana: »Ježešmarija! Tako dolgo pa ubogi revež ne bo vzdržal!«

Neki možakar, znan kot velik požeruh, je stavil, da poje naenkrat po vrsti dvanaest klobas in dvanaest žemljic. Klobase je res hitro spravil v želodec, toda pri dvanaesti žemlji se mu je ustavil tek in je na noben način ni mogel spraviti pod streho. Jezno se je ozri po navzočih in zamrmral: »Vraga, zakaj nisem dojel zadnje žemlje najprej!«

bi šlo za pero, bi ne bilo treba plačati meni niti polovične vozovnice!

Krojač Replč je imel navado, da si je obdržal od svojih odjemalcev vedno večji ali manjši kos blaga. Lepega dne pa mu je nekdo dokazal krivdo in ga ogorčeno vprašal: »Gospod mojster, kaj si ne naredite iz tega nobene vesti?« Krojač: »Ne, ampak vestijo!«

Janezek in Joško sta se razgovarjala o lepih stvarih, ki jih imajo doma. Janezek: »Moj oče imajo lepo skodelico z zlatim napisom: Voščilo za god!« Joško: »To je res nekaj posebnega, toda moj oče imajo skodelico z napisom: »Kavarna Zvezda.«

Na obeh straneh deželne ceste so nasajene breskve. Po cesti sta šla v jesenskem času oče in mali sin. Ker ni bilo videti nikjer žive duše in je hotel deček na vsak način jesti breskve, mu je pomagal oče splezati na drevo. Naenkrat zakliče mali z drevesa: »Oče, ali breskve tudi lezejo?« »Neumnež!« pravi oče, »to vendar ni mogoče!« Mali: »Ojci, potem pa sem ravnokar požrl polno!«

Učitelj razlaga svojim učencem, kaj je čudež: Recimo, ako je pri vas doma na dvorišču petelin, ki naenkrat izleže jajce, kako si boste to razložili? — Po kratkem premišljevanju se oglasi Jurček: »Pri nas doma vendar nimamo dvorišča!« — »Dobro!« odgovori učitelj: »Kaj pa bi rekel, ako bi imeli tvoj starši dvorišče?« — »Jaz bi rekel: to je pa lerehica!« — »Dobro, toda, ako bi ti kdo rekel, da je to v resnici petelin?« — »Temu bi rekel, da laže!« — Učitelj je nato z resnim glasom poučil nevednega Jurčka tako-le: »Vidiš, Jurček, jaz sem vaš učitelj in se ne lažem nikoli! Če bi torej prišel jaz na dvorišče in bi rekel: To je v resnici pravi petelin! Kaj bi ti odgovoril?« — »Potem bi rekel: gospod učitelj, vi ste pa danes zopet enkrat posteno pijan!« (Pravilo po »Prager Presse«.)

Starejši gospod skuša potolažiti strašno razjokanega otroka na ulici. Ko vidi, da so zaman vse njegove tolažilne besede, mu zagrozi: Če ne boš takoj tiho, te kar pojem! Eden sosedov pa se obrne k njemu: Tega pa nikar ne storite, gospod sosed! Mali je ravnokar »na redli!«

ter da je od »Narodne banke« v to svrhu delegirana komisija, kateri se je predložilo vse knjige, dokumente, zapisnike, depote itd., po 20dnevni temeljiti reviziji izjavila, da je poslovanje Jadranske banke v vzornem redu; ter da je premoženje banke v njenih knjigah cenjeno tako previdno, da čista aktiva banke znatno presegajo glavnico in izkazane rezerve. Vsled tako uspele revizije, ki izkazuje popolno solidnost Jadranske banke, je »Narodna banka« znatno povečala kredit, ki ga je uživala Jadranska banka pri njej do sedaj.

»Jutro« je ponovno razglasilo, da je »Jadranska banka« Beograd prodala večino delnic pivovarne »Union« v Ljubljani Nemcem, kar ni res. Res je le, da je banka bila udeležena pri omenjeni pivovarni z le 16% akcijskega kapitala te družbe ter da je ta svoj delež odstopila neki ljubljanski banki. Tudi ni res, da je vsled namišljene prodaje Nemcem vlada proglašila nad pivovarno sekvester. Res pa je, da je bil sekvester nad omenjeno pivovarno odrejen takoj po prevratu ter ni bil do danes dvignjen.

»Jutro« trdi, da je »Jadranska banka Beograd« prodala odločujoče število delnic nekega velikega denar-

nega zavoda drugam (kam?) in s tem tudi pivovarno »Union« tujcem. Res je le, da je Jadranska banka prodala te delnice neki beograjski banki z izrecnim dovoljenjem vlade.

»Jutro« je ponovno razširjalo neresnično vest, da je »Jadranska banka Beograd« prodala pivovarno »Union« v Ljubljani in železno industrijo »Zenica« v Bosni Nemcem. Nasprotno je pa res, da je Jadranska banka kupila iz proste roke na dunajski borzi, torej iz rok Nemcev, gotovo število delnic teh industrij ter da je prodala svoje delnice Pivovarne v Sarajevu, kjer je bila v manjšini, »Srpsko-amerikanski banki« v Beogradu. Kar pa se tiče železne industrije »Zenica«, ugotavlja nadzorstvo, da je »Jadranska banka Beograd« stvorila v Bosni železni koncern pod tehničnim vodstvom veletrgovine z železom »Greinitz d. d. Sarajevo«. V tem koncernu, ki je lastnik oz. glavni delničar železne industrije »Ferrum d. d. Sarajevo«, delniške družbe za industrijo železa »Zenica« v Zenici, železarne na Muti in »Jugoslovanske industrije motora« v Zagrebu, — ima Jadranska banka slejkoprej pretežno večino potom 55% nega večinskega jugoslovanskega sindikata, v katerem ima Jadranska banka zopet nad

polovico vseh delnic. V tem večinskem sindikatu se nahaja razven Jadranske banke in zasebnikov jugoslovanske narodnosti tudi »Centralna srpska privredna banka« v Sarajevu.

Tudi ni res, da prodaja Jadranska banka, kar trdi »Jutro«, tudi že »Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani« tujcem ter da jih sploh komur si bode prodala. Istotako ni res, da bi bila Jadranska banka prodala svojo udeležbo na »Stavbeni družbi d. d. v Ljubljani«, res pa je, da ima banka v svojih rokah slejkoprej večino vseh delnic te družbe.

Istotako izmišljena je trditev »Jutra« o ponesrečenih spekulacijah pri opekarni »Udeoničke zadruge« v Beogradu, ker je udeležena Jadranska banka in kjer naj bi bile nastale izgube čez 10 milijonov dinarjev. Resnica je, da »Udeonička zadruga« nima nikakih izgub in da je z imenovano vsoto zgradila največjo opekarno v Beogradu.

Proti ponovni trditvi »Jutra«, da je Jadranska banka ustavila dela na svoji novi palači v Beogradu, ugotavlja nadzorstvo, da so zunanja dela te palače dovršena, da so notrajna dela v normalnem teku, da je tudi vse potrebno za dovršitev palače

že davno kupljeno in plačano ter da se intenzivno in neprestano dela na tem, da se zgradba dovrši do julija tega leta. »Jutro« je lansiralo vest, da je Jadranska banka imobilizirala v zgradbe 93 milijonov dinarjev, torej več, nego znaša akcijski kapital banke. Proti temu se ugotavlja, da so izkazane vse zgradbe Jadranske banke v knjigah z okroglo 56 milijoni dinarjev ter da je radi teh investicij akcijski kapital banke popolnoma neprizadet, ker vse bančne rezerve znašajo mnogo več, nego omenjeno svoto. V ostalem pa je Jadranska banka bila od Ministrstva za socialno politiko primorana graditi pod pretnjo, da se ji sicer odvzamejo njeni poslovni prostori, kar se je deloma tudi zgodilo. Nadzorstvo ugotavlja tudi, da ni nikakega govora o kakih intabulacijah za zgradbe Jadranske banke.

Nadalje ugotavlja nadzorstvo proti dotični trditvi »Jutra«, da ni res, da dolguje en sam delničar Jadranske banke za 80.000 njenih delnic kredit od 12 milijonov dinarjev, ter ugotavlja, da je akcijski kapital »Jadranske banke Beograd« popolnoma vplačan.

Nadzorstvo ugotavlja, da je kakor druge, izmišljena tudi trditev

»Jutra«, da je poslovanje banke predmet oblastvenih preiskav, ter da so se vršile pri centrali in podružnicah revizije raznih komisij, ki so dale skrajno neugodne rezultate. Od Jadranske banke zaprošena in od strani »Narodne banke« z gori omenjenim uspehom izvršena revizija govori v tem oziru jasen govor ter daje upravi in ravnateljstvu Jadranske banke zadoščenje za vse neutemeljene napade.

Nadzorstvo »Jadranske banke Beograd« si šteje v dolžnost, ugotoviti, da so napadi »Jutra« za poslovanje poslovanja poslovanja Jadranske banke popolnoma neosnovani, in zlasti, da je glavni ravnatelj »Kamenarović« tako pri uspehi mu s naciji »Jadranske banke Trst«, kakor tudi pri ustanovitvi »Adriatske Bank« Wien« in pri vodstvu poslov »Jadranske banke Beograd« postopala vsakem oziru korektno in v sporazu umu z upravo, imajoč v vidu edino interese teh zavodov.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1924.

Po nalogu in v imenu nadzorstva Jadranske banke a. d. Beograd predsednik nadzorstva:

Dr. Gustav Gregorin m. p.

Javljamo v svojem ter svojega uradništva in delavstva imenu tužno vest, da je gospod

Anton Lapajne

ravnatelj obratov Goričane in Medvode, Združenih papirnic

v sredo, dne 2. januarja 1924 preminul.

Pogreb blagopokojnika bo v petek, dne 4. januarja 1924, ob pol 4. uri popoldne iz mrtvaške veže državne javne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Zaslužnemu, zvestemu in vestnemu sodelavniku ohranimo trajno časten spomin.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1924.

Upravni svet in ravnateljstvo
Združenih papirnic Vavče, Goričane
in Medvode d. d. v Ljubljani.

Kašelj, prehlajenje grla in hripavost
odstranjuje najbolje
Kaiserove prsne karamele
z zaščitno znamko »Tri lele«.
Dobivajo se povsod!
»RAVE«, d. d. Zagreb.

Šenjanški premog

vseh vrst, popolnoma čisto opran,
nudi po lastnih cenah premogov-
nika v celih vagonih pošiljkah

prodajni urad

šetjanškega premogokopa

And. Jakil, Ljubljana

Krekov trg 10.

Gradbeno podjetje
Arhitekt
V. Krainer & Co.,
Jesenice.

Stavbna vodstva:
LJUBLJANA, DOMZALE
ZAGREB.

zvršuje privatne in indu-
strijske stavbe, proračune
načrte, cenitve, posebni
oddelek za arhitekturo.

Zvezna tiskarna in knjigarna

Wolfova ul. 1 v Ljubljani Mariljin trg 8

Izdeluje vsakovrstne tiskovi-
ne, knjige, brošure, poslovne
knjige, bloke, note, tabele,
vstopnice, razglednice, naro-
čilne knjižice, lično, hitro in
po konkurenčnih cenah.

Moderna knjigoveznica.

MALI OGLASI

Cena oglasa do 20 besed Din 5.—; vsaka
nadaljna beseda 25 para z davčino vred.

Lepo sobo

že mogoče z uporabo salona
separirano v sredini mesta se
lize za mirnega gospoda, vislo
tega položaja. Ponudbe pod
»Soba 1.« na upravo lista.

Samo »Akadoni«

sobna pasta Vas more popol-
noma zadovoljiti.

Samostojen ekonom

z daljšo prakso, pošten in mar-
ljiv, želi prenesti službo na
kakšno veleposredstvo. Ponudbe
pod »Oskrbnik 1924« na taj-
nitvito rad, stranke Maribor.

Kot pisarniška moč,

služi ali kaj aličnega želi vstopiti
mladenič, vsak slovenske, an-
gleščine ter deloma nemščine.
Ponudbe na upravo lista pod
»Employment«.

Krojačica

Pravda Sebe-Dele se pripo-
roča svoj domam. — Ljubljana,
Poljski trg 84

Veleposredstvo

pri Mariboru, 76 orolov, in sicer
20 orolov niv, 40 orolov trav-
nikov, sadonosniki, 3/4, orle
vinograde prima, ostalo gozd.
vse v ravni z vili silčno hišo
in 5 gospodarskih objektov. Zi-
vine je 11 krav, 18 glav mlade
govade, 2 para volov, 1 bik
pingauer, 2 konja, 18 ovac.
37 pračkov, 50 perutnine, pu-
tem živež in krmilo do prihod-
nje letine, kakor moč in vino
ter električna moč se proda za
6 1/2, milijonov kron do petka
21. decembra potom pisarne
Zagoraki, Maribor, Barvarka
ulica 8.

Splošni adresar za Maribor

garantirano popoln, izide v
kratkem. Tudi zunanje inserate,
naročila, akvizitorje za večje
okreje sprejema »Maristan«,
Maribor.

Dvokolesa

se sprejemajo v polno popravilo,
se ponikajo, emilirajo z ognjem
in shranijo preko sime, »TRI
BUNA« F. B. L. Karlovska 4,
lovarna dvokolesa in stroških
vseživov.

Korespondirati

si želi z diakino itoeja ali uč-
iteljska mlad isobrazen gospod.
absolvent 6 realke, sin tovar
narja. — Ponudbe pod šifro
»Mladost« na upravo lista.

Stanovanje

prostorna, polna lega, sredi
mesta se le pred odškodnini
samenja. Ponudbe pod »Zame-
na« upravo tega lista.

Družabnik-ica

za 200 do 400.000 K — os več
proti dobremu obrestovanju in
zemljiškem savorovanju kakor
tudi proti plačnemu sodelovanju
za že mnogo let obstoječo in
dubro prosperujočo trgovino z
meš. blagom v Mariboru, naha-
jajočo se na najbolj prometni
cesti z veliko bodočnostjo se
iše takoj. Glavnica se lahko
podoži tudi polagoma. Cenjene
pisemne ponudbe na A. Brinar,
Maribor, hotel Meran.

Ugravitelj

star 48. let, s 30 letno prakso,
izkušen v vseh panogah go-
spodarske, želi prenesti me-
sto. Ponudbe na upravo lista
pod »Bavarska«.

Za strojno mizarstvo

se sprejmejo takoj 4 dobri mi-
zarji za pohištvo v trajno delo
Vprašati pri Florjanu Strauss
v Tuzli

Na brano in stanovanje

se sprejmeta pri boljši družini
2 mlajši diakini ali dijaka.
Klarir na raspologo. Vprašati je:
Gradišča 3/L. levo.

Posedstvo, 108 orolov s hišo,
K 4.500.000 —

Posedstvo, 19 orolov, v bližini
kolodvora, lepa hi-
ša, radi preselitev pod oeno,

Lepa vila s parkom, sa
vseiti, poleg velik vrt K 1.250.000

Gostilna, s konosirjo vred
ugoden nakup,

Več trgovskih lokalov,
veliki lokali za eksport v bli-
žini kolodvora K 1 1/2 ml.
Znamka za odgovorni Realiteta
pisarna »Rapid«, Maribor, Go-
spodna ul. 28.

Mali oglasi imajo upoabi

Jadranska banka, a. d. Beograd

Delniška glavnica: Din 60.000.000 — Rezerva Din 32.515.000 —

podružnice:

Bled
Cavtat
Celje
Dubrovnik
Ercegovci
Jelsa

Jesenice
Korčula
Kotor
Kranj
Ljubljana
Maribor

Metković
Prevalje
Sarajevo
Split
Šibenik
Zagreb

Amerikanski oddelek.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opotija, Wlen, Zadar.

FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82. New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE: Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas,
Puerto Natales, Porvenir.